

SPRE SCIINȚIA

UNU ESEMPLARU

Acastă fôia-ese uă dată pe septemănă :

DUMINECA

Abonamentele se încep numai cu No. 1, 13, 26 și 39.

Abonamentele se fac în 'Pasagiulū Românū No. 9—11, érū prin districte pe la corespondinții sēi sēu prin postă trāmițēndū și prețulū.

50 BANI.

PRETUL ABONAMENTULUI

Pe anū pentru capitală 24 lei n.
Pe jumătate anū 12 —
Pentru districte pe anū 27 —
Pe 6 luni 14 —
Pentru străinătate 37 —

Girante responsabile: Eftimie Ionescu.

SPRE SCIINȚIA

Supunemū la cunoscința abonaților nostri că abonamentele pe unū anū, începute cu No. 1 din 31 Ianuariū 1872, și cele pe 6 luni, începute cu No. 26 din Iuliū 1872, espiră cu No. 52 din 4 Februariū 1873.

Domnii cari voiescū a'și continua abonamentele suntū rugați să bine-voiescā a ne anunța pēnē la diua espirării abonamentului, căci, de la acastă dată, se va suspenda espedierea fôiei.

Pe anū, abonamentulū pentru districte, de 52 foī, 27 lei noui : pe 6 luni, 26 foī, 14 lei noui.

Pe anū pentru capitală, 52 foī, 24 lei noui ; pe 6 luni, 26 foī, 12 lei noui.

COCOȘIATULU

sēu

ISTORICULU UNORU OAMENI TRECUTI-PRESINȚI

Amū cocōșia în spinare,
Uă cocōșia 'ncântătoare,
Uă cocōșia d'admiratū,
Căci suntū primulū cocoșiatū.

Cândū mămuca—Dumnu'ī fie
Mângâiere 'n vecinicie!—
Mē nāscu 'n ceasū fericitū,
Nu eramū așia pocitū.

Ensă faptele 'mī de bine
Riserā amarū de mine
Și 'ntr'ua di mē pomeni
Că cocōșia dobândi.

Ia priviți—o cu 'ncântare
Cocōșia 'mī de admirare,
Ia priviți—o drăgăstosū,
Cātū imi șede de frumosū!

Dérū țăi vrea să sciī anume
Ce menire are 'n lume
Astū tesaurū prețuitū
In spinare 'mī ghemuitū?

Eaca : dați'mi ascultare
La a spuselorū narare
Și 'n glagore vē 'ndesați
Ce-aū in ea cei cocōșiați.

Acum dece ani măi bine
Se îndrăgise de mine
Uă muiere blestematā.
Uă Domnie ex-Cuzatā.

Cu 'ndrăgirea 'i peste fire
Mē scosese din simțire,
Ș'ale sēle mângâieri
Mē 'mbētaserā 'n plăceri.

Fără frēu și fără hamuri,
Fără cumpănā cu dramuri,
M'apucaī să'ī fiū pe placū
Și dorințele să'ī facū.

Visteria 'i cea bogatā
I-o lāsai lefterū locatā
Și 'ntr'unū anū ș'ua septemănā
Lupii eraū domn pe stānā.

Șorecii, ca rođetōr,
Jucaū valțuri rođtōre
Earū unū lepure bălatū
Juca rolū de epistatū.

Bogăția ęnsē tōtā
Se 'nvirtise ca uă rōtā
Și, colacū de căpătire,
Mi se puse in spnare.

Muierusca drăgălași,
Dérū drăcōsā și posnași
Imi trinti unū sārutū
Chiarū pe trēpta lin palatū.

Atunci spada mea diformā
—Căci eramū in uniformā—
Simți virfu'ī că se plēcā
Și 'ncepu să jōce 'n tēcā.

Concentrai ostirea 'n pripā
Ș'o dusei numa 'ntr'ua clipā
La moșie la Băicoiū.....
Dōmna'mi rodea unū Osoiū!

Și 'mbrăcând—o 'n furniture,
Cu doī ochi ca douē mure
Ce luceaū cu rađe miī,
Cu schintei de aurū viī,

O pusei ca să se batā
C'ua morișca'ne—stric atā,
Și eși cālità bine,
Tocmai vrednicā de mine.

D'aci țin-te pāndā latā!
Craiova fu sāngeratā,
Ploiesciī nu m'au uitatū,
D'atunci... fusei cocōșiatū!

*

Intr'ua sērā, după masā,
Cocōna mē chiam'acasā.
Declararea ce—ascultai
Mē facu de stārnutai.

Era vorba d'unū Statutū
Ca și mine prostū și slutū,
D'ua colēcā cu mālaiū,
Poroclitā douē Maiū!

D'ua păpușiā babā-clōnță,
Dis'a preseī ordonanță,
D'unū călușiū in gurā'ī pusū
Și ținutā de pērū susū;

D'ua ciulama de pēsātū
Disā lovire de Statū,
D'unū duiumū de sārăcirī,
Disē 'mproprietāriri;

Și de numiri triumfale
Cu mantii episcopale:
Totu' felul d'arababurii,
Și mănăcări și băturii.

Le făcu', slavă să fie
Hamurezei fistichie,
Le făcu' și le 'ncropii
Prin bătăi și pușcării.

Tôte ênsă se făcură
Șorecū ce gustă prescură
Și 'ntr'ua dī m'amū desceptatū
Ismenitū și cocosiātū.

*

Leurdenii, altă dată
Moșioră cam uitată,
Dăruielă mi-o trintese
In cătū ș'adī se pomenesce.

Pentru-ua cruce de hotare,
Lată, lungă, grea și mare
Ce 'n spinare o purtai
Și din locū o strămutai,

Pentru ea 'mī rēmase nume
De se duse vestea 'n lume
Și pe locū mă pomenescū
Cu pungoiulū bisercescū;

Cu justiția bogată
Făcendn'mī curte 'nfocată,
Și cu domnulū chilipirū
Făcendū bezea la clistirū.

Hamurēza m'amețise
Cu totū ce 'n capū îi plesnise,
C'unū ad-interimū bănosū,
C'unū ciolanū încă nerosū.

Tôte astea mă 'ndemnară
Să'mī esū din pepeni afară
Și, făcendū tumbē cu hasū,
Cu cocosiā amū rēmăsū!

*

Cam turlacū de ambrosie
M'apūcai de călărie,
Și m'asvirlii pe unū calū
Machedonulū Ducupalū.

Ca proptea mi-era Domnia,
Ca scară fățarnicia,
Ca biciușcă unū proiectū,
Ca hățū titlu'mī de respectū.

Și scrisel' uā proclamare
Că cine va fi in stare
Mie să se 'mpotrivescă
N'are de cătū să poftescă.

S'arētā gazetăria,
Plēva cu obrăznicia,
Poporulū, desculiū, sāracu
Datū prin meli! și dāracu.

Poporația neghiobă
Singurā se da de glōbă,
Căci . . . o păți dumneaiei
In diua de Augustū trei.

Atuncī chefurī, ziafete!
Legile—date pe bete —
Imī jucaū pe «măniōsa»
Tocma 'n dealū la Rușinōsa!

Dērū . . . o dōmne, ce drăcie,
Ce buclucū, ce mișelie!
Orī și ce amū ticluitū
In spate 'mī s'au ghemuitū.

Ș'astādī una, măine două,
Fapta veche, fapta nouă,
Se'ndesararā ne'ncetatū
Și . . . rēmăsei cocosiātū.

N'aveamū ca să esū afară,
Că eramū curatū ocarā:
Toți la mine se uitaū,
Cu degetulū m'arētaū.

Vēdendū că nu e de glumă,
Incepūi să 'njurū de mumă,
Ensē toți, cu miī de gurī,
Imī respundū cu 'njurăturī.

Hamurēza mă lāsase
Și cu altulū ce'nhăitase
Și 'ntr'ua nōpte se'ncăntatū
O gonirā din palatū.

Eū fui datū cu oropsire
Afară din stăpănire
Si, sperândū ani mai de traiū,
Cocosiā imī mângăiaiu.

*

Etā, ómeni—micū și mare —
De cāndū ducū eū in spinare
Acestū darū neprețuitū
Ce in cărcă mi-a sārītū.

Etā ce-amū in ea băgate,
Câte fapte insemnate,
Câte dalbe suvenirī
De crini și de trandafirī.

Astā-dī insă moda face
Că cocosiā mea ierū place
Si muierile de ea
S'au hamurezatū lulea.

Adī o portū cu desfătare
Ca podoba cea mai mare
Si cu dēnsa mă fălescū:
Nasurī facū, curte primescū!

Cocosiā mereū imī cresce,
Prin iubire se măreșce
Si, ca 'n timpulū povestitū,
Hamurēzā mi-amū găsitū.

Adī o facū cum imī convine
Jucānd o danțulū pe vine,
Earū ea 'n genuchi la piciorē
Imī cere sārūtū că mōre.

Dicā'mī lumea pociturā.
Dicā-mī monstru in naturā:
Eū îi respundū îngămfatū
Că suntū primulū cocosiātū!

REVISTA POLITICOASA

Bucuresci, 20 Vēră-afară. 1873.

Se scie că noi amū fostū totū-dē-una favorabilū acestui guvernū, ale cărui bunătăți nu le pōte pune nimeni la îndoielă. Amū fostū pentru dēnsulū, pentru că, între altele multe și de tōte, elū a fostū celū mai zelosū apărătorū alū libertățilorū, și mai cu sēmă alū libertății preseii. Sub dēnsulū nu s'vēdūtū nici unū diaristū băgatū la pușcārie ș jurații au avutū să se fericescă că nu li s'au datū ocașiune ca să răfuiescă vr'ua gazetă.

Astādī dērū, cāndū «orabiliū» și «legalii» ministrii stăruiescū cu multă sudōre pe lângă poslujnica sea Cămăruțā să voteze noui garanții pentru libertatea preseii, istādī nu putemū de cătū să 'lū susținemū cu mai multă căldurā, aducendū slavă și mărire alui care ne-a pripocsitū cu dēnsulū, hirū și prinōse d-lui de Radovicī care l'a sprijinitū cu tocurile dumșiale.

Vorū striga cei din opoziție 'n contra nōstrā, ne vorū face trădătorī și enegați, insă nouē nu ne va pāsa de mofturī d'astea, vou oname

după placulū puterii, fiindū că, «capulū plecatū de sabie nu e tăiatū»!

Și cum să facemū altū-felū, cāndū totū așia urmēzā goșgogea deputații, goșgogea senatori, goșgogea maghistrații și atăția alții, mai de susū și mai de josū din țēră?

Da: vomū susținē guvernulū, căci nu găsimū nimicū care să ne facă să ne schimbāmū opinia. Elū a datū probe de energie și de patriotismū, elū a sciutū să puie des ordinea in tōte, și ne-a adusū acolo unde suntemū adī și unde, cu vrerea Domnului, vomūfi pōte și māne.

Cāndū a fostū să se fure banī, fie și de către rudele lor, domniū ministrii au avut tactica cea mai admirabilă, împlinindū și datorია pe deplinū. Toți denunțatorii, toți căți au făcutū larmă 'n acēstā privință, toți căți au vrutū să s'agațe de cei cinstiți au fostū bine răfuiți și puși la loculū lorū. Prin urmare nu se pōte susținē că guvernulū a statū indiferentū seū cu māinile in sinū.

Cāndū a fostū vorba de finance, elū le-a pusū in cea mai bună armoniā, astū-felū in cătū cele mai bune flașnete de Italia nu suntū in stare să cānte cu mai multă duiosie de cătū lăzile visteriei nōstre. Și dovēdā despre acēstā e că la cānteculū lorū cāinii începū a urla a sārăcie, erū ecoulū lorū rēsună și se restogolesce pēnē ajunge la urechile cele mari ale marilorū cārmuitorū, spre a se înveseli și dēnșii de isprăvile dumnēlorū.

Cāndū a fostū vorba de politica esteriōrā, ea a fostū totū-dē-una vigilantă, adică nedormită, și ministrulū de esterne ne-a adusū multā cinste prin căpătarea de decorațiuni străine chiarū și pentru subcomisarii polițienesci.

Dērū o să ne'trebe cine-va că pentru ce-a făcutū coțcārīa cu drumurile de ferū, cu granițele țerei, cu joncțiunile și cu Ovreii? He! Acestea le a făcutū din înalte considerațiuni politice. Cuvinte de statū și—nu de «posunarū»—și alte multe împrejurări l'au silitū să și plece și elū capulū. Căci, stāndū strimbū și judecāndū dreptū, cāndū te veđi silitū, dai din colțū in colțū, dērū n'ai ce face: catā să te supui. Totū așia a făcutū și «oneștiū» ministri: d-lorū ș'au plecatū capulū, ca să nu lū taie sabia, căci nu credeți că e de glumă; și her fon Bismark are uā rablā ruginită pe care o scōte din cānd in cāndū din tēcā, ba încă se dīce că Bleichroder, cāndū a fostū făcutū baronū, i-a dārunitū una nouā—nouicā. Dērū Andrassy? Cu elū e și mai bōcānā, căci e ghinārarū mare de honveđi. Ș'apoi socotiți că Peixoto n are și elū arme? Dērū unde puneți custura de hahamū, cu care taie găștile și rātele? Vedeți prin urmare că sunteți convinși că, dēca nu și pleca capulū, apoi haiti! lū tăiau aceste ascuțișuri teribile!

Că saū datū afară magistrații, nici asta nu este unū motivū valabile, căci acei judecātorī de curți orī de tribunale saū arētātū resvrātitorī și n'au vrutū s'asculte poruncile ministrului. Decī ei trebuiau pedepsiți ș'au fostū!

Că saū grațiatū Ovreii osindiți de jurații de jurați din Buzeū, erū nu se pōte face uā inculpare guvernului. Andrassy a poruncitū și pe elū calā să'lū tragemū la rēspondere.

Vedeți dērū că n'avemū de ce combāte guvernulū, căci nu scie de cătū să facă bunătăți și — tocmai pentru că suntū bunătăți — îi urāmū să-i fie de capū!

Petițiunea unui solicitatorū către ministrulū de finance (1)

Domnule ministre,
Lipsitū d'ori-ce talente
Și chiarū de virtuți pōte,
Cutezū cu tōte astea
Eū, unū bietū gōle-cōte,

(1) Din Cicală.

Ca să vă rogă acuma
C'unu stilu mai iuschiuzaru
Ușioru să mă conduceți
L'ală lui Plutos altară.

Eă, fără metafore
Vorbindu, vă ceru iertare
Să m'aședați mai grabnică
In vr'unu postu ore-care,
Căci nu știu altă nimica
De câtă numai să scriu
Și ori-ce socotăla
Pe degete să țiu.

Arta d'a face versuri
Imi e necunoscută.
N'amă stare, raugă talente,
Séu minte multă avută.
Suntă—uite, cum amă țice,
In prosă d'amă vorbi?
Uă nulă: da, uă nulă,
Și mă oprescu aci.
Déră, domnule ministre,
Sciă binc dumneata
C'ua nulă pusă bine
Prețuiesce ceva!...

Slujbescu, candidatul de casieră.

FILOLOGIA

CODU: cuvânt vechiu, se derivă de la cōda anterioară ce purtau veliții din care se tragă noii cioci. Unii scriu cotă, căci se cotesce pe spinare și 'ți cotogescce ciolanele. Se 'ntrebuințază 'n alegeri.

PENALE: vorbă dinastică, care vine de la pēnă, și e 'n mare căutare cândă poporul e pusă in chiostege și 'n cătuși, căci i-se mai bată și pene. Unii 'lă derivă din lătinescul pēna, pedepsă, dândă să 'ntelēgă că guvernulă pré ne pedepsece cu focă.

REFORMA: substantivă compusă din rea și forma re. E fōrte desă pronunțată in camera deputațiilor, unde i-se face uă aplicațiune conformă acestei derivațiunii.

INPILARE: însemnă a da constituțiunea la pilă. Adevărata semnificare a cuvântului o stabilescă domni ministrii cu ajutorulă camarilei ș'ală conțului Mustachesu.

ABSOLUTISMU: de la absolvere, va să dică a ușiura, a scăpa, a ierta pe ómeni de pēcate ș'a-i duce 'n fericirea lumii de veci. Acéstă sistemă e ținta regimeloră a la 3 A ū t.

CIOCOISMU: vine de la Cioci, animale negre la animă, care murdărescu pleopiți E-sistă ore-care asemănare in proverbulă «pleopolă e naltă, déră...» și 'ntre suveranii care se daă pe mâna ciociloră.

FRESA: se derivă de la presare, a apēsa, a tescui Conformă ințelesulă vorbei din care derivă, regimulă bine-voiesce a lua măsură pentru tescuirea ei.

OPINIUNE: de la opiă, amețesce pe ómeni și 'rădică 'n contra guvernului. Acestei cocóne, numită de ore-cine «femeiă de stradă» totă acelă ore-cine e 'n ajună a'i da să bea opiă.

NAȚIE: cuvânt fictiv, care, după părerea puterii esecutive, se compune dău vorbele

Na-ție, séu mai bine: «na și ție, na și mie». D. Mavrogheni ast-felū o interpretă 'n memoriile séle.

LIBERTATE: se trage de la libertă séu libertină, adică fostu înainte sclav și 'n urmă emancipat. Cei de la cărmă voră să ne reducă la semnificarea primitivă.

FURNITARA: vine din fur, rădăcina, și nitură, terminarea. Ultima terminare e ne'ntelēsă d-lui ghinăraru Fluier-asecū: d-lui nu se ține de câtă de rădăcina vorbei.

PALMUIRE: a palmui va să dică a da cu palma séu a mēsură obrazurile perfecțiilor. Acéstă piesă s'a jucată și 'n teatrulă celū mare din Bucuresci.

MONETA: de la verbulă lătinescă moneo, a povățui, a îndemna. Acéstă derivare este cea mai bună, căci ađi la noi moneta statului nu face de câtă a îndemna pe funcționari ș'o fure.

LICITAȚIUNE: de la licere séu mai bine de la licitare, a fi permisă séu a se repeti mereu permisiunea. E déră permisă ca la licitațiunii să se facă gheșefturi.

LEGE: de la legare, de unde și legalitate, nu 'nsemnă de câtă că sub ocrotirea acestui nume poți fi legată bine, bătută bine și băgată și la pușcărie.

DREPTU: pluralulă drepturi nu mai esistă. Dreptulă nu se mai întrebuințază ca substantiv, ci ca adverb, de uude și dicetorea: «a merge dreptă ca Némțulă». In stilă seriosă dreptulă are 'ntelēsulă de strimbă, de unde și proverbulă «a se strimba de risă».

OMNEPOTINȚA: s'a formată din două vorbe: omă și neputință. Decă toți omnepotinții suntă neputincioși, cu tóte tertipurile loră.

INDREPTARE: a trece la drēpta. Noui deputați aleși in Cameră se voră ocupa cu istoriculă și filosofia acestui neologismă vechi.

PACE: puindu 'i articolă, face pacea, măncare care se rudesce cu fuslamaua, capamauă, schimbéua, iefcaua și ciulamaua guvernamentală.

AGENTU: de la lătinesculă agere, a fi ageră la mână, mai cu semă cândă e vorba de răfuiela gazetariloră séu a fluierătoriloră.

AGIE: vine de la agiă și agialică. Lăutari ridă de dēnsă cāntāndū: Agi, agi! Agi, agi!.

JUDE: se derivă de la Iuda și, după mulți gramatici, însemnă a vinde legea ca Iuda pe Christos. Parchetulă opresce 'ntrebuințarea acestei derivațiunii.

FICTIVU: de la care vine și ficțiune. Se deduce de la numele lui Fichte, filosofă germană, énsă... nu toți Germanii suntă ficțiuni.

ADUNARE: cuvânt compusă pin trei părți, ad u-na-re. «Ad u» va să dică dă'mi. «Na» însemnă «postimă» și «Re» însemnă reptirea acestei operațiunii. Ministerulă dică Ad u! Camera respunde Na! și Domnulă articolă 93 din constituție repetă Re, adică înainte! D'aci vorba: Ad u-n-a-re!

MINISTERIU: de la ministerium, este a face trēba cu i-va. Acéstă accep-

țiune s'a 'nvechită și ađi ministrii își facă trebură numai loră énsile.

VIRTUTE: de la vir, bărbat, însemnă bărbăția, adică multă barbă. Barba d-lui Iepurachi Costachi justifică acéstă derivăciune.

EREDE: mai corectă se scrie erete. D'aci vine și vorba ereditaru. «Dinastiă ereditară» însemnă déră «Dinastiă cu ereți». Poporulă nu 'i placu asemenea lighiōne. căci fură puiulă chiară de sub cloșcă.

ORDINE: vine de la ordo, vorbă lătinescă. Franțuzesce or este aură pe romănesce, éru «do» lătină la noi va să dică d a ū. Ordine însemnă prin urmăre împărțire de aură, mituire, răsipă. Ș'așia și este!

GAZETARU: de la gază séu petrolu. Decă toți gazetari, și mai alesă cei din opozițiune, suntă petrolisti. D'acea-a li se și prepară ună bună sistemă penitenciară.

ABUSU: care se scrie și avusă, va să dică aruacătore de apă, stropitōre. Toți căți comitū abusuri stropescă cu aiasmă pe cei puternici și 'i îmbunéză 'n favōrea loră. Multe rude de ministrii suntă abusive.

Totă Ghedem.

MOFTURI PE SUB CONDEIU

Afară de mofturile ministriloră ș'ale politiciiloră, suntă mofturile teatruriloră și baluriloră mascate.

In teatrulă celū mare ce dă ađi Caterina Howard séu, pe romănesce, Catrina cu Varđă, cum dică uă jupănesă de la galeriă.

La Bossel, Misterulă din passagiū a rămasă misteră pēnă ađi, și se dă pentru a nouă óră Apele de la Văcăresci. Ce dracu! Ierna a venită și lumea totă e nebună să facă cură cu aceste ape „coclite“!

La baluri, păcălelile aū incepută să éșă la modă: grație unui domino, jupănesă spălătoriță e uă mască gingășiă și nostimă, éru sārăcuța cusătoriță uă damă maaare!

Cu tóte astea pungile suferă și 'ncepă a ajunge Căđetură, intocmai cum arétă pe tineri piesa lui Don Pascaly „Căđeturile“. Ghimpele se viră din cândă in cândă prin ele, énsă... curiosă!... atătă de multă s'aū degradată și s'aū ingroșiată simțimintele, in câtă ințepăturile lui pară mângăieri și deliciuri.

Vomă vedé cum aū să éșă 'n primă-véră vacile din cirédă: spetite, deșelate séu degerate!

CATASTIHULU DR ŪLUI

Prin D. Alesandru I. Popescu din Râmnicu-Sărat.

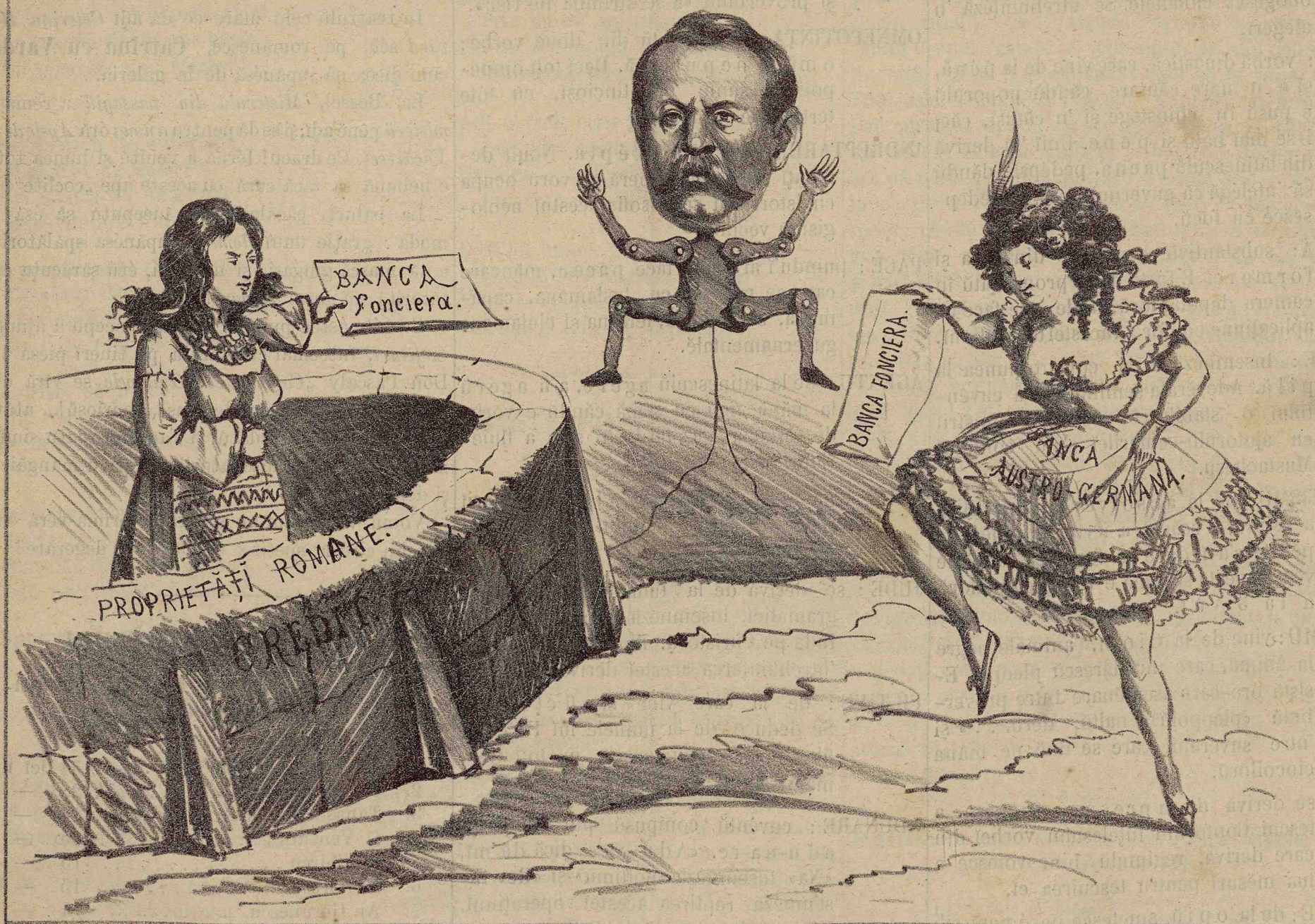
1. Alesandru I. Popescu	54 lei noi
2. Gh. Brădeanu	28 —
3. Tănase Simionescu	15 —
4. I. Ventura	15 —
5. P. Chircu	15 —
6. P. Portocală	15 —
7. Al. Gorănescu	15 —
8. L. Pergiovani	22 —
9. P. F. Robescu	15 —
Prin sine, Al. Orașianu	15 —

(Va urma)

204

Intră, mărite Napoleon III! Nu se scie deca sf. Petre te-o lăsa sa intri, d'eu celu puținț eu România să'ți presarū calea cu cununī de flori!

Statu in țeră,
Suntu română
Sia verea strămoșescă
Nu voiu să mi se răpescă

Stați că nu sciu ce să facū,
Cei să fiū mai multū pe placū:
Milă mi-arū fi și de țeră
D'eu . . . Berlinulū mē 'nfiōră!

Amū beratū de la Sultanulū,
Poruncī de la Cancelarulū;
Eu voiu stăpāni aici
Averea umorū mojici